

ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์

ยธก. ๑๕ กลุ่มجامจุรี^๑

บทนำ (Introduction)

ปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา เป็นปัญหาที่เกิดขึ้นอย่างต่อเนื่องในปัจจุบัน จากการที่จะได้เห็นข่าวการจับกุม ตรวจค้นทั้งแหล่งจำหน่ายและแหล่งผลิต โดยการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาที่เกิดขึ้นส่วนใหญ่จะเป็นการละเมิดสินค้าลิขสิทธิ์ เครื่องหมายการค้า และสิทธิบัตร ประชาชนยังคงให้การสนับสนุนหรือซื้อสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์เนื่องจากสินค้ามีคุณภาพที่พอใช้ได้ ราคาไม่แพง และหาซื้อได้ง่าย ทำให้ไม่สามารถจัดการกับปัญหานี้ได้อย่างจริงจัง นอกจากนี้ ในปัจจุบันได้มีการพัฒนาการขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ Online ผ่าน Application ต่าง ๆ โดยมีการนำเข้าสู่สินค้าละเมิดผ่านทางท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ และเมื่อของลงจากเครื่อง ก็ได้มีการส่งสินค้าให้แก่ลูกค้าผ่านทางไปรษณีย์ท่าอากาศยานสุวรรณภูมิ

อย่างไรก็ตามปัญหาการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญายังคงมีปัญหและอุปสรรคในการจับกุมผู้กระทำความผิดโดยเฉพาะอย่างยิ่ง การกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์ ยกตัวอย่างเช่น การเข้าถึงแหล่งผลิตซึ่งเป็นต้นน้ำของการละเมิดลิขสิทธิ์, การร่วมมือกันของเจ้าของสิทธิกับเจ้าหน้าที่ของรัฐที่ยังไม่มีความชัดเจนสำหรับรายย่อยส่งผลให้การจับกุมเจ้าหน้าที่ที่มีความยากลำบาก, วิธีการขายมีการรูปแบบที่ยากต่อการจับกุม เช่น การขายสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ Online ผ่าน Application เป็นต้น นอกจากนี้ยังมีปัญหาและอุปสรรคมีผลต่อการดำเนินคดีเนื่องจากมีกฎหมายที่เกี่ยวข้องมากมายแตกต่างกันหลายฉบับ ส่งผลให้เกิดช่องว่างในการใช้กฎหมายต่าง ๆ เหล่านั้นของเจ้าหน้าที่ นอกจากนั้นยังคงเป็นช่องทางการแสวงหาผลประโยชน์ที่มีควรได้ของเจ้าหน้าที่ที่ทุจริตบางราย นอกจากนี้ ยังพบว่าเจ้าหน้าที่บางส่วนยังขาดความรู้ อุปกรณ์ และเครื่องมือที่จำเป็นที่จะต้องใช้ในการปฏิบัติงาน ทำให้ประชาชนขาดความเชื่อมั่นต่อหน่วยงานของรัฐหรือเจ้าหน้าที่รัฐที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

จากสถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาปี พ.ศ. ๒๕๖๒ ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร พบว่า ทั้งสามหน่วยงานมีการจับกุมปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา ทั้งในส่วนของ พ.ร.บ.เครื่องหมายการค้า พ.ร.บ.ลิขสิทธิ์ และพ.ร.บ.สิทธิบัตร ซึ่งทั้ง ๓ กรณีมีจำนวนคดีการจับกุมปราบปรามจำนวนมาก

^๑ผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรการบริหารงานยุติธรรมระดับกลาง รุ่นที่ ๑๕ กลุ่มجامจุรี ปรากฏรายนามสมาชิกกลุ่มตามภาคผนวก ก.

ภาพที่ ๑ แผนภาพสถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาปี พ.ศ. ๒๕๖๒^๒

สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายเดือน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร ปี พ.ศ. 2562													
หน่วยงาน	เดือนกรกฎาคม		เดือนกุมภาพันธ์		เดือนมีนาคม		เดือนเมษายน		เดือนพฤษภาคม		เดือนมิถุนายน		
	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	
1	สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตำรวจสอบสวนกลาง, ตำรวจนครบาล, ตำรวจภูธร ภาค 1-9, ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ทชด.))												
	พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	226	36,997	218	109,719	201	53,960	158	15,071	417	27,127	146	18,385
	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	163	6,614	184	3,519	202	3,483	137	11,552	198	3,789	195	6,453
	พ.ร.บ. สิทธิบัตร	0	0	1	3	0	0	0	0	4	268	0	0
	รวม	389	43,611	403	113,241	403	57,443	295	26,623	619	31,184	341	24,838
2	กรมสอบสวนคดีพิเศษ												
	พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	0	0	0	0	0	0	1	25,450	0	0	1	408,986
	พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	พ.ร.บ. สิทธิบัตร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
	รวม	0	0	0	0	0	0	1	25,450	0	0	1	408,986
3	กรมศุลกากร												
	กรมศุลกากร	76	163,157	72	24,393	128	96,228	87	15,585	101	15,995	84	24,511
	รวมทั้งหมด	465	206,768	475	137,634	531	153,671	383	67,658	720	47,179	426	458,335

สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายเดือน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร ปี พ.ศ. 2562													
หน่วยงาน	เดือนกรกฎาคม		เดือนสิงหาคม		เดือนกันยายน		เดือนตุลาคม		เดือนพฤศจิกายน		เดือนธันวาคม		
	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	คดี	ของกลาง ค.ร.	
1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตำรวจสอบสวนกลาง, ตำรวจนครบาล, ตำรวจภูธร ภาค 1-9, ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ทชด.))													
พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	363	17,909	392	12,179	252	16,226	198	13,493	120	28,994	95	3,955	
พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
พ.ร.บ. สิทธิบัตร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
รวม	363	17,909	392	17,909	252	16,226	198	13,493	120	28,994	95	3,955	
2 กรมสอบสวนคดีพิเศษ													
พ.ร.บ. เครื่องหมายการค้า	0	0	0	0	0	0	0	0	1	36,467	1	36,467	
พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
พ.ร.บ. สิทธิบัตร	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	
รวม	0	0	0	0	0	0	0	0	1	36,467	1	261,844	
3 กรมศุลกากร													
กรมศุลกากร	43	39,232	41	15,687	90	36,501	110	38,496	103	45,183	71	12,227	
รวมทั้งหมด	406	57,141	433	27,866	342	52,727	308	51,989	224	110,644	167	278,026	

การละเมิดทรัพย์สินทางปัญญามี ๓ กรณีที่สำคัญ ได้แก่ การละเมิดเครื่องหมายการค้า การละเมิดสิทธิบัตรและการละเมิดลิขสิทธิ์ ซึ่งมีเพียงกรณีเดียวที่สามารถยอมความได้ คือ การละเมิดลิขสิทธิ์ ทั้งนี้ การศึกษาของกลุ่มในครั้งนี้จะเน้นการศึกษาเฉพาะเรื่องการละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากมีปัญหาในการจับกุมและเป็นช่องทางในการเรียกหรือแสวงหาประโยชน์โดยมิชอบเพราะความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์สามารถยอมความได้ อาจทำให้เจ้าหน้าที่ใช้ดุลยพินิจหรืออำนาจในทางที่มิชอบ รวมถึงผู้รับมอบอำนาจจากเจ้าของลิขสิทธิ์ ซึ่งมีการแอบอ้างและใช้เป็นช่องทางหาผลประโยชน์ทำให้ประชาชนเกิดความไม่เชื่อมั่นหรือไม่มั่นใจในกระบวนการ

^๒ กรมทรัพย์สินทางปัญญา, สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายเดือนของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร ปี พ.ศ. ๒๕๖๒, <https://www.ipthailand.go.th/th/> (สืบค้นเมื่อวันที่ ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓).

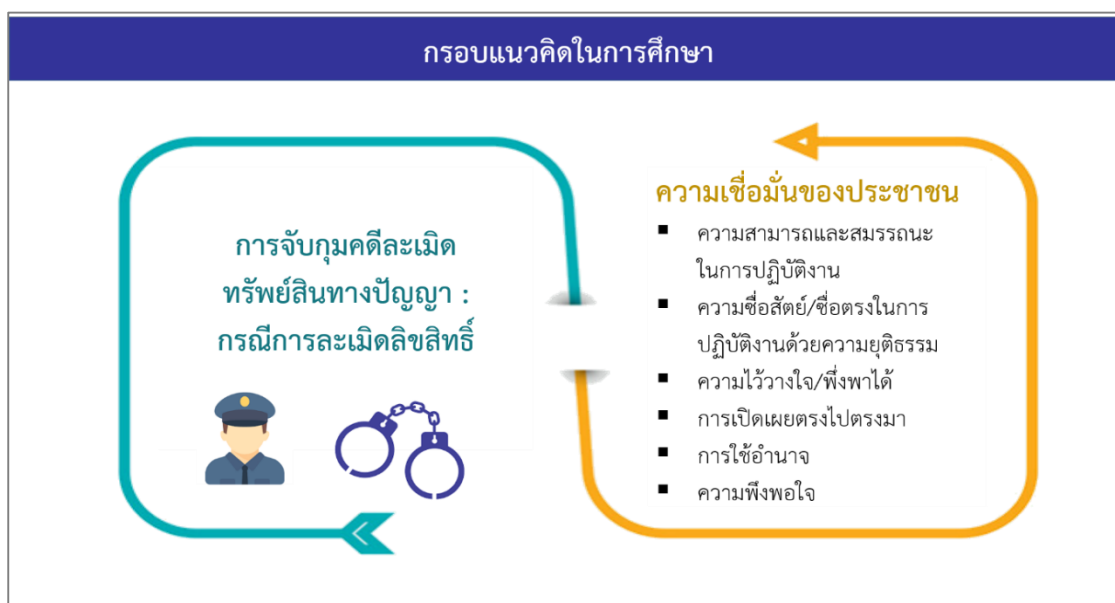
จับกุมของเจ้าหน้าที่ อาจเกิดการเรียกรับผลประโยชน์เพื่อช่วยเหลือในทางคดี และยังส่งผลต่อความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ดังตัวอย่างที่ปรากฏตามภาพข่าวข้อเท็จจริงการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ตามภาพ

ภาพที่ ๒ ตัวอย่างข่าวการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

จากความสำคัญของปัญหาในการจับกุมของเจ้าหน้าที่รัฐต่อปัญหาการค้าละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา: กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ที่อาจส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม ทางกลุ่มผู้ศึกษาจึงได้พิจารณากำหนดกรอบแนวคิดในการศึกษา เพื่อเป็นกรอบแนวทางการวิเคราะห์และพิจารณาเพื่อทราบถึงสาเหตุของปัญหา และแสวงหาแนวทางการแก้ไขที่เหมาะสมดังปรากฏตามภาพ

ภาพที่ ๓ กรอบแนวคิดในการศึกษา

วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง (Literature Review)

กฎหมายที่เกี่ยวข้อง

พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗ และที่แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. ๒๕๕๘ ออกบังคับใช้เพื่อคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ ซึ่งคืองานที่เกิดจากการสร้างสรรค์ เช่น การแต่งและเขียนหนังสือ งานศิลปกรรม งานที่เกี่ยวกับดนตรี ภาพถ่าย ภาพยนตร์ การบันทึกเสียงและภาพ โปรแกรมคอมพิวเตอร์ และให้การคุ้มครองสิทธิของนักแสดงด้วย หลักการในการคุ้มครองงานอันมีลิขสิทธิ์ คือ ผู้สร้างสรรค์ผลงานเป็นผู้มีสิทธิแต่ผู้เดียวที่จะทำซ้ำหรือดัดแปลงงาน เผยแพร่ต่อสาธารณะ ให้เช่า ให้ประโยชน์อันเกิดจากงานลิขสิทธิ์แก่ผู้อื่น อนุญาตให้ผู้อื่นใช้สิทธิดังที่กล่าวมาข้างต้น ส่วนนักแสดงก็มีสิทธิแต่ผู้เดียวในการกระทำอันเกี่ยวกับงานแสดงของตน ตามมาตรา ๔๔ เช่น แพร่เสียงแพร่ภาพ หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน ซึ่งการแสดง บันทึกการแสดงที่ยังไม่มีการบันทึกไว้เป็นต้น ผู้กระทำการฝ่าฝืนต่อสิทธิดังกล่าว ถือเป็นการละเมิดลิขสิทธิ์หรือสิทธิของนักแสดง เป็นความผิดทางอาญา

การละเมิดลิขสิทธิ์มีโทษทางอาญาทั้งจำคุกและโทษปรับแล้วแต่กรณี และเจ้าของลิขสิทธิ์ยังมีสิทธิเรียกร้องค่าเสียหายในทางแพ่งด้วย ซึ่งโทษทางอาญา เช่น การทำซ้ำ ดัดแปลง หรือเผยแพร่ต่อสาธารณชน โดยไม่ได้รับอนุญาต มีโทษปรับตั้งแต่สองหมื่นบาทถึงสองแสนบาท และหากทำเพื่อการค้าต้องระวางโทษจำคุกตั้งแต่หกเดือนถึงสี่ปี หรือปรับตั้งแต่หนึ่งแสนบาทถึงแปดแสนบาทหรือทั้งจำทั้งปรับ

นอกจากนี้ องค์การระหว่างประเทศที่รับผิดชอบเกี่ยวกับการคุ้มครองและป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ซึ่งเป็นทรัพย์สินทางปัญญา คือ องค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (World Intellectual Property Organization - WIPO) ซึ่งมีประเทศสมาชิกจำนวน ๑๘๔ ประเทศ โดยมีสำนักงานตั้งอยู่ที่ประเทศสวิตเซอร์แลนด์ และมีสนธิสัญญาระหว่างประเทศที่คอยให้ความคุ้มครองเรื่องลิขสิทธิ์และป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ ได้แก่ สนธิสัญญากรุงเบิร์น (Berne three-step test) สนธิสัญญาลิขสิทธิ์ขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Copyright Treaty) และสนธิสัญญาการแสดงและสิ่งบันทึกเสียงขององค์การทรัพย์สินทางปัญญาโลก (WIPO Performances and Phonograms Treaty) ซึ่งหลายประเทศจะมีหน่วยงานเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาเพื่อช่วยกำกับดูแลงานด้านการคุ้มครองและป้องกันการละเมิดลิขสิทธิ์ภายในประเทศของตนด้วย

ภาพที่ ๔ ขั้นตอนการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

--- Infographic by Thairath Online ---

รู้รึ่ม! เสด็จสิทธิ!

รับลิขสิทธิ์วงรอบปลอม เข็กล่วงไร?

1 เจ้าของลิขสิทธิ์เข้าแจ้งความร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวน

หากเจ้าของลิขสิทธิ์มีได้แจ้งความร้องทุกข์ด้วยตนเอง จะต้องนำหนังสือมอบอำนาจ

4 เจ้าหน้าที่ตำรวจแสดงตัวต่อหน้าร้านค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์

แสดงตัวว่าเป็นเจ้าหน้าที่ตำรวจมาจากหน่วยใด และแนะนำเจ้าของลิขสิทธิ์ (หรือผู้รับมอบอำนาจ) เข้ามาจับลิขสิทธิ์อะไร หากถามถึงที่มาที่ไปของลิขสิทธิ์ สร้างสรรค์อย่างไร ต้องตอบได้

***กรณีที่เจ้าของลิขสิทธิ์ไม่ได้มาด้วยตัวเอง**
จะต้องแสดงหนังสือมอบอำนาจเพื่อยืนยันสิทธิ์ตามที่ปรากฏในหนังสือมอบอำนาจ

***กรณีที่ต้องใช้หมายค้น**
ขึ้นอยู่กับช่วงเวลาและสถานที่ เช่น หลังจาก 18.00 น. ไปแล้ว และต้องอยู่ในพื้นที่ที่ทราบ

2 เจ้าหน้าที่ตำรวจตรวจสอบเอกสารหนังสือรับรองลิขสิทธิ์

ว่าเป็นงานประเภทใด เช่น ภาพยนตร์ วรรณกรรม โปรแกรมคอมพิวเตอร์ ศิลปะประยุกต์ ฯลฯ

3 เจ้าหน้าที่ตำรวจออกไปพร้อมกับเจ้าของลิขสิทธิ์ (หรือผู้รับมอบอำนาจ)

เมื่อพยานหลักฐานครบถ้วน

5 ควบคุมตัวมาส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีที่สถานีตำรวจ

จะยอมความหรือไม่ ก็ต้องกระทำต่อหน้าพนักงานสอบสวน จะไม่นำตัวไปสถานที่อื่นเพื่อเราเรียกค่าเสียหาย

ขั้นตอนที่ถูกต้องของการตรวจค้น หรือจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์

๑. เจ้าของลิขสิทธิ์ผู้เสียหายต้องไปแจ้งความร้องทุกข์ที่สถานีตำรวจท้องที่ที่กระทำความผิด พร้อมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับพฤติการณ์การกระทำความผิดโดยจะรู้ตัวหรือไม่รู้ตัวผู้กระทำความผิดก็ได้ โดยแสดงหลักฐานการเป็นเจ้าของหรือผู้รับมอบอำนาจที่แท้จริงจากเจ้าของลิขสิทธิ์ต่อพนักงานสอบสวน

๒. พนักงานสอบสวนต้องสอบสวนปากคำเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้รับมอบอำนาจแล้วลงบันทึกประจำวันรับคำร้องทุกข์ แล้วจึงร่วมกันออกไปตรวจสอบยังที่เกิดเหตุ หากเป็นที่สาธารณะและพบการกระทำความผิดก็สามารถจับกุมดำเนินคดีได้ทันที แต่ในกรณีที่เป็นการกระทำความผิดในที่สาธารณะ พนักงานสอบสวนจะต้องยื่นคำร้องขอหมายค้นต่อศาลที่พบหรือเชื่อว่ามีผู้กระทำความผิด โดยระบุวันเวลาและสถานที่ที่จะเข้าตรวจค้น

๓. เมื่อพนักงานสอบสวนรวบรวมพยานหลักฐานและข้อเท็จจริงจนเชื่อว่ามีผู้กระทำความผิดจริง จึงร่วมกันออกไปพร้อมกับเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจ เพื่อตรวจค้นหรือจับกุมผู้กระทำความผิด

๔. เจ้าหน้าที่ตำรวจต้องแสดงตัวและหมายค้นต่อหน้าร้านค้าที่ละเมิดลิขสิทธิ์และแจ้งเหตุแห่งการเข้าตรวจค้น การค้นต้องกระทำต่อหน้าผู้ครอบครอง สถานที่หรือตัวผู้กระทำความผิด

๕. หากพบว่ามีการกระทำความผิดจริง เจ้าหน้าที่ตำรวจสามารถควบคุมตัวส่งให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีต่อไป ในกรณีที่สามารถยอมความได้ ต้องกระทำต่อหน้าพนักงานสอบสวน และพนักงานสอบสวนต้องจัดทำบันทึกการยอมความไว้เป็นหลักฐาน

ความเชื่อมโยงกับนโยบายและแผนในระดับต่าง ๆ

๑) แผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปีเป็นแผนที่สำคัญของประเทศที่กำหนดแนวทางการพัฒนาที่สำคัญของหน่วยงานต่าง ๆ โดยประเด็นการจับกุมของเจ้าหน้าที่ที่มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ด้านความมั่นคง ประเด็นการรักษาความสงบภายในประเทศ ในเรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วน ให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อม ตระหนักในเรื่องความมั่นคงและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา และยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในเรื่องการบริหารราชการหรือการพัฒนากระบวนการภาครัฐในภาพรวม ทั้งเรื่องของระบบ กระบวนการและกฎหมาย จนถึงเรื่องของกระบวนการยุติธรรม เน้นการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ และมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันในเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ และความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๒) แผนปฏิรูปประเทศสำหรับแผนปฏิรูปประเทศที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการยุติธรรม ประกอบด้วยแผนปฏิรูปด้านที่ ๓ การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ในประเด็นการมีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ในประเด็นการพัฒนาการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวนและพนักงานอัยการ

๓) แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒จะเป็นแผนภาพรวมในการกำหนดทิศทางการพัฒนาประเทศในภาพรวม โดยยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ที่เน้นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง โดยการพัฒนากระบวนการจัดการคดี เพิ่มช่องทางการให้บริการ กำหนดขั้นตอนและระยะเวลาการรับบริการที่ชัดเจน และปรับปรุงสิ่งอำนวยความสะดวกในการให้บริการ

๔) แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ ให้ความสำคัญกับการมีส่วนร่วมของประชาชนเป็นกลไกในการขับเคลื่อนและสร้างการเปลี่ยนแปลงขนาดใหญ่ เน้นการส่งเสริมให้ประชาชนทุกภาคส่วนในสังคมมีโอกาสได้รับประโยชน์จากการพัฒนาประเทศอย่างเท่าเทียม เป็นธรรม และทั่วถึง โดยมีแผนย่อยในการพัฒนาที่เกี่ยวข้อง ได้แก่ แผนย่อยการรักษาความสงบภายในประเทศ แผนย่อยการพัฒนากฎหมาย และแผนย่อยการพัฒนากระบวนการยุติธรรม ซึ่งมุ่งเน้นการช่วยเหลือประชาชนให้เข้าถึงความเป็นธรรมการพัฒนาการไกล่เกลี่ยระงับข้อพิพาทและเสรีภาพประชาชนผู้ได้รับผลกระทบจากกระบวนการยุติธรรมและความขัดแย้งระหว่างภาครัฐ เอกชนและชุมชน และการกำหนดให้การรวบรวมและการพิสูจน์พยานหลักฐานในกระบวนการยุติธรรมต้องเป็นไปตามมาตรฐานสากล

๕) เป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญ โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๖ ที่มุ่งส่งเสริมสังคมสงบสุข ประชาชนทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และมีสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมทุกระดับ มุ่งเน้นลดการทุจริตและการรับสินบนทุกรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญสร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ และส่งเสริมบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

๖) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ. ๒๕๖๒ – ๒๕๖๕) จัดทำขึ้นโดยมีเจตนารมณ์ที่สำคัญคือการขับเคลื่อนเป้าหมายของยุทธศาสตร์ชาติ แผนแม่บทภายใต้ยุทธศาสตร์ชาติ แผนปฏิรูปประเทศ รวมถึงแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ที่เกี่ยวข้องกับภารกิจงาน

ด้านการพัฒนากฎหมายและกระบวนการยุติธรรมในภาพรวม (Agenda base) ครอบคลุมทั้งทางอาญา ทางแพ่ง และทางปกครอง รวมทั้งการพัฒนาเทคโนโลยีสารสนเทศกระบวนการยุติธรรม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความเสมอภาคในการเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ลดช่องว่างของความเหลื่อมล้ำ สร้างความเป็นธรรมทั้งในมิติของกฎหมายและการอำนวยความสะดวกยุติธรรมให้แก่ประชาชน เพิ่มประสิทธิภาพการบริหารจัดการและการให้บริการของหน่วยงานในกระบวนการยุติธรรมให้มีความสะดวก รวดเร็ว ไม่เลือกปฏิบัติ และส่งเสริมให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการพัฒนางานด้านกระบวนการยุติธรรมในชุมชน เพื่อสร้างความเข้มแข็งของยุติธรรมชุมชนในส่วนที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการจับกุมของเจ้าหน้าที่นั้น มีความสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ที่ ๓ การพัฒนากฎหมายและระบบบริหารงานยุติธรรม มุ่งเน้นการแก้ไขปรับปรุงกฎหมายให้มีความทันสมัยและเป็นธรรม พัฒนาระบบงานยุติธรรมให้มีประสิทธิภาพและธรรมาภิบาล และพัฒนากลไกการช่วยเหลือ และเพิ่มศักยภาพเพื่อให้ประชาชนเข้าถึงกระบวนการยุติธรรม ซึ่งความเชื่อมโยงของนโยบายและแผนที่เกี่ยวข้องปรากฏตามภาพ

ภาพที่ ๕ แสดงความเชื่อมโยงของแผนยุทธศาสตร์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

ความเชื่อมโยงนโยบายต่างๆ กับ แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ 3						
ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี	ความมั่นคง	เสริมศักยภาพคน	สร้างโอกาสความ เสมอภาคและเท่าเทียม ทางสังคม	การสร้างการ เติบโตที่เป็นมิตร ต่อสิ่งแวดล้อม	การปรับสมดุลและ พัฒนาระบบการบริหาร จัดการภาครัฐ	
แผนปฏิรูป ประเทศ	ด้านการเมือง	ด้านการบริหาร ราชการแผ่นดิน	ด้านกฎหมาย	ด้านกระบวนการ ยุติธรรม	ด้านเศรษฐกิจ	ด้านการป้องกัน และปราบปราม การทุจริต
แผนพัฒนา ฉบับที่ 12	พัฒนาศักยภาพ ทุนมนุษย์	ลดความเหลื่อมล้ำ	สร้างความมั่นคง	บริหารจัดการภาครัฐ	พัฒนาวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี วิจัย	
แผนแม่บทภายใต้ ยุทธศาสตร์ชาติ	ประเด็นที่ 22		ด้านกฎหมาย	ด้านกระบวนการยุติธรรม		
SDGs			เป้าหมายที่ 16 สังคมสงบสุข ยุติธรรม ไม่แบ่งแยก (Peace justice and Strong Institutions)			
แผนแม่บทฯ ฉบับที่ 3 : ยุทธศาสตร์	ยุทธศาสตร์ที่ 1 การเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจ และการมีส่วนร่วมด้านกฎหมาย กระบวนการยุติธรรม		ยุทธศาสตร์ที่ 2 การส่งเสริมและพัฒนา กระบวนการไกล่เกลี่ย ระงับข้อพิพาท	ยุทธศาสตร์ที่ 3 การพัฒนากฎหมาย และระบบบริหาร งานยุติธรรม	ยุทธศาสตร์ที่ 4 การพัฒนาระบบการ ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิด	ยุทธศาสตร์ที่ 5 การขับเคลื่อน กระบวนการยุติธรรม ด้วยดิจิทัล
หน่วยงาน ที่เกี่ยวข้อง	ยธ. อส. มท. กสม. ดร. พป. สป. สก. พม. ศธ. วธ. สกว. วช. สสส. สบร. หส. สธ. รง. อภ. ดศ. กค. กก. อปท. ศูนย์ คุณธรรม กองทุนพัฒนาสื่อฯ		ยธ. สป. สดก. ดร. อส. มท. สป.	ยธ. สดก. สทพ. นร. ดร. อส. ศย. สธ. ปปง. ดศ. มท. ปป.ช. ศร. ธน. ป.ป.ท. พม. สศช. หส. กสม. สท. นบ.	ยธ. ศย. ดร. อส. ธน.	ยธ. ป.ป.ช. ปปง. ดร. อส. ศย. ศร. ธน. สท. สดก. สป. ดศ. สมช.

งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง/กรณีตัวอย่าง

กลุ่มผู้ศึกษาได้พิจารณาร่วมกันแล้วมีความเห็นว่า กรณีศึกษาในความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรมนี้ กี่ยวตัวอย่างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการตรวจค้นและจับกุมสินค้าไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาตามกรณีศึกษาที่ ๑ และได้ยกตัวอย่างการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่รัฐในการจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ ตามกรณีศึกษาที่ ๒ เพื่อประกอบการศึกษาและวิเคราะห์สาเหตุของปัญหาและแสวงหาแนวทางแก้ไขที่เหมาะสม โดยมีรายละเอียดดังนี้

กรณีศึกษาที่ ๑ กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ทหารตรวจค้นบ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย ผู้ร้องได้ร้องเรียนต่อคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ (กสม.) โดยกล่าวอ้างว่า เมื่อวันที่ ๒๖ ธันวาคม ๒๕๕๘ เวลา ๐๖.๐๐ น. เจ้าหน้าที่ตำรวจ สถานีตำรวจนครบาล ก. (ผู้ถูกร้องที่ ๑) และเจ้าหน้าที่

ทหารกองร้อยชุดประสานงานประจำพื้นที่ ข. (ผู้ถูกร้องที่ ๒) รวมจำนวน ๒๐ นาย สนธิกำลังเข้าบุกตรวจค้นบ้านของผู้ร้อง โดยอ้างอำนาจตามมาตรา ๔๔ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย (ฉบับชั่วคราว) พุทธศักราช ๒๕๕๗ กล่าวว่า ผู้ร้องผลิตสินค้าไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา จากนั้นได้ยึดสินค้าและอุปกรณ์ต่าง ๆ นำขึ้นรถยนต์กระบะไปยังสถานีตำรวจนครบาล ก. เจ้าหน้าที่ตำรวจขอตรวจสอบใบอนุญาตผลิตสินค้า ผู้ร้องจึงได้แสดงหลักฐานต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจว่ามีใบอนุญาตเจ้าหน้าที่ตำรวจจึงไม่แจ้งข้อกล่าวหาและได้คืนสินค้าให้แก่ผู้ร้องต่อมาเจ้าหน้าที่ตำรวจได้โทรศัพท์เรียกผู้ร้องทุกซ์และทนายความผู้รับมอบอำนาจมาพบเจ้าหน้าที่ตำรวจ จึงทราบจากทนายความว่าได้รับมอบอำนาจจากบริษัทผลิตน้ำมัน เอ จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทคู่แข่งของผู้ร้องที่ผลิตสินค้าประเภทเดียวกัน แต่มิใช่ประชาชนทั่วไปที่ใช้สินค้าของผู้ร้องมาร้องทุกซ์ต่อเจ้าหน้าที่ตำรวจแต่อย่างใด ผู้ร้องมีความกังวลว่าการปฏิบัติหน้าที่ของผู้ถูกร้องทั้งสองเป็นการกระทำที่เกินกว่าเหตุและอาจได้รับผลประโยชน์จากบริษัทคู่แข่ง นอกจากนี้ การตรวจค้นในวันดังกล่าวไม่มีเจ้าหน้าที่จากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยาหรือกระทรวงสาธารณสุขมาร่วมตรวจสอบด้วย

กรณีศึกษาที่ ๒ จากกรณีตัวแทนบริษัทลิขสิทธิ์การ์ตูนชื่อดังจับกุม ด.ญ. เอ (นามสมมุติ) อายุ ๑๕ ปี ที่ทำกระเทยลดลายการ์ตูนขายหารายได้พิเศษ โดยเรียกค่าเสียหาย ๕๐,๐๐๐ บาท แต่เจรจาตกลงจ่ายค่าเสียหายเหลือแค่ ๕,๐๐๐ บาท แล้วถอนแจ้งความ ภายหลังมีการนำเรื่องราวดังกล่าวไปแชร์ทำให้เกิดกระแสวิพากษ์วิจารณ์เป็นวงกว้าง โดยนักกฎหมายต่างยืนยันว่า การจับสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ดังกล่าวเป็นการจ้างให้ทำถือว่าไม่ใช่ผู้เสียหาย และยังเข้าข่ายกรรโชกทรัพย์ ทำให้มีเหยื่อที่โดนในลักษณะเดียวกันทยอยเข้าแจ้งความ ขณะที่ฝ่ายตัวแทนบริษัทลิขสิทธิ์ ชี้แจงว่า ไม่ได้มีการล่อซื้อแต่อย่างใดและเป็นไปตามขั้นตอนกฎหมายทุกอย่าง ความคืบหน้าเมื่อวันที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๖๒ กลุ่มสหวิชาชีพสหภาพทนายความ และยุติธรรมจังหวัด ได้ให้ความช่วยเหลือในการปรึกษาข้อกฎหมายแก่กลุ่มผู้ปกครองและชาวบ้านที่ถูกบริษัทดูแลลิขสิทธิ์บุกเข้าจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์โดยมีจำนวนทั้งหมด ๒๒ ราย สำหรับสินค้าที่ถูกจับมีตั้งแต่ แก้วเก็บความเย็น กระทง สติกเกอร์ เสื้อ ของพลาสติกใส่โทรศัพท์มือถือและอื่น ๆ ทั้งหมดนำหลักฐานมาเข้าหาหรือว่าพฤติการณ์ของบริษัทดูแลลิขสิทธิ์ ได้กระทำความผิดเข้าข่ายฐานกรรโชกทรัพย์กักขังหน่วงเหนี่ยว รวมถึงฐานความผิดแจ้งความเท็จ และใช้เอกสารปลอม หรือไม่ ซึ่งทั้งหมดยืนยันว่าโดนกระทำในลักษณะเดียวกันคือ ติดต่อล่อซื้อนัดหมายให้มาส่งสินค้า นำตัวมาเข้าห้องมืดเจรจาไกล่เกลี่ย เรียกค่าเสียหาย ช่มชู้หากไม่ยอมจ่ายจะถูกดำเนินคดีถึงขั้นจำคุก ผู้เสียหายส่วนใหญ่เป็นผู้หญิง ทั้งวัยรุ่น วัยเริ่มต้นการทำงานถูกเรียกค่าเสียหายรายละ ๑๐,๐๐๐ บาท ๓๐,๐๐๐ บาท ๕๐,๐๐๐ บาท และสูงสุด ๑๐๐,๐๐๐ บาท รวมค่าเสียหายทั้งหมดประมาณ ๔๐๐,๐๐๐ บาท

แนวทางการศึกษา (Methodology)

การศึกษาการถอดบทเรียนในประเด็นการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนของกลุ่มผู้ศึกษาในครั้งนี้ เป็นวิธีการศึกษาเชิงคุณภาพ (qualitative method) ด้วยการสืบค้นข้อมูลทุติยภูมิที่เกี่ยวข้องกับประเด็นการศึกษาจากแหล่งข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนกฎหมาย ระเบียบต่าง ๆ (official record) และจากการประชุมกลุ่มปฏิบัติการ (workshop) จากผู้แทนหน่วยงานต่าง ๆ ในกระบวนการยุติธรรมจำนวน ๑๑ คน เพื่อสืบค้นและวิเคราะห์ถึงสาเหตุ ผลกระทบ ตลอดจนแนวทางการแก้ไขปัญหา และดำเนินการวิเคราะห์ข้อมูลต่าง ๆ ด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา กับหลักการแนวคิดที่เกี่ยวข้องกับความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม และประเด็นทางข้อกฎหมาย

ผลการศึกษา (Results)

ภายหลังการรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลของกลุ่มผู้ศึกษา สามารถจำแนกประเด็นการนำเสนอ ผลการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนได้ดังนี้

สาเหตุของปัญหา (Causes): การวิเคราะห์ถึงสาเหตุของปัญหาดังกล่าวนี้ ทางกลุ่มผู้ศึกษา ได้พิจารณา และวิเคราะห์ตามหลักคิดการจัดการที่ปัญหา (Problem Oriented Approach) โดยได้นำ ประเด็น “ปัญหาการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชน” เป็นประเด็นหลักในการประชุมกลุ่มปฏิบัติการ และสืบค้นข้อมูลที่เกี่ยวข้อง และใช้เทคนิคการวิเคราะห์ปัญหาด้วยหลักการวิเคราะห์แผนผังต้นไม้ปัญหา (Problem Tree Analysis) โดยทาง กลุ่มผู้ศึกษาสามารถสรุปถึงสาเหตุของปัญหาการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ จำแนกได้ ๓ ประเด็น ได้แก่

๑) **ประชาชน** โดยประชาชนเกิดความหวาดกลัวจากการที่อาจต้องถูกดำเนินคดีจากการถูกฟ้องไม่ว่าทางแพ่งและทางอาญาและมีความแคลงใจในอำนาจจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจ ประชาชนไม่อยากถูกจับกุมดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา ประชาชนขาดความรู้และความเข้าใจและช่องทางในการสื่อสาร ข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจับกุมของพนักงานตำรวจในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายอย่างแท้จริง และค่านิยมของประชาชนมีความต้องการอยากใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่มีราคาถูกกว่าสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย

๒) **เจ้าหน้าที่รัฐ** ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการจับกุมตามกฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์โดยทุจริต เจ้าพนักงานตำรวจไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีที่ถูกต้องตามกฎหมายในความผิดเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ เจ้าพนักงานตำรวจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ที่มิควรได้ หรือเป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างไม่เสมอภาคกัน และมุ่งเน้นจับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดรายย่อยเท่านั้น

๓) ระบบการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่รัฐ ซึ่งไม่มีระบบการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อของเจ้าของลิขสิทธิ์ หรือผู้รับมอบอำนาจที่แท้จริงและเชื่อถือได้ กฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์เปิดโอกาสให้มีการยอมความกันได้ ซึ่งทำให้อาจเป็นช่องทางให้เกิดการเรียกรับผลประโยชน์กันได้ รวมถึงคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ไม่มีกระบวนการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความกันอย่างเป็นรูปธรรมที่เชื่อถือได้ และเจ้าของลิขสิทธิ์ใช้กฎหมายเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง มากกว่าที่จะมุ่งเน้นการปราบปรามไม่ให้เกิดการละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์

ผลกระทบ (Consequences): จากการวิเคราะห์สาเหตุของปัญหา ทำให้ทางกลุ่มผู้ศึกษาสามารถวิเคราะห์ถึงผลกระทบของปัญหาการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ ที่ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นของประชาชนได้ โดยสรุปได้ดังนี้

ผลกระทบ

๑) ประชาชน ผลกระทบต่อประชาชนทำให้ประชาชนรู้สึกว่าคุณถูกกลั่นแกล้งจากเจ้าหน้าที่ตำรวจในการเข้าตรวจค้นและจับกุมในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากประชาชนส่วนใหญ่ไม่ต้องการถูกจับกุมดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญาจึงยอมเสียเงินและค่าใช้จ่ายเพื่อแลกกับการไม่ถูกจับกุม แต่บางส่วนอาจจะต่อต้านการตรวจค้น จับกุม หรือไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่ตำรวจ ทำให้เกิดการปะทะและอาจได้รับบาดเจ็บ รวมทั้งสูญเสียทรัพย์สินทั้งที่เป็นตัวเงินและสินค้า ซึ่งจะทำให้ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นในการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ตำรวจ

๒) เจ้าหน้าที่รัฐผลกระทบต่อตัวเจ้าหน้าที่หากมีการดำเนินการตรวจค้นหรือจับกุมในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์โดยมิชอบ อาจเสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดีทางอาญา และสูญเสียภาพลักษณ์ที่ดีในสายตาของประชาชน ซึ่งอาจทำให้ประชาชนไม่มีความเชื่อมั่นและไม่ให้ความไว้วางใจต่อการปฏิบัติงานของเจ้าหน้าที่ และอาจเป็นช่องทางในการเรียกรับผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ได้ นอกจากนี้

อาจทำให้เป็นภาระแก่เจ้าหน้าที่ในการปฏิบัติงาน เนื่องจากคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์นั้นสามารถยอมความได้ หากมีการดำเนินคดีไปแล้วคู่กรณีตกลงยอมความกันได้ ก็จะทำให้เจ้าหน้าที่เสียเวลาในการจัดการคดีอื่น ๆ และทำให้คดีความต่าง ๆ เกิดความล่าช้าได้

๓) ระบบการตรวจค้นและจับกุมของเจ้าหน้าที่รัฐส่งผลกระทบทำให้ระบบกระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพน้อยลง เนื่องจากการที่ประชาชนขาดความเชื่อมั่นในกระบวนการยุติธรรม อาจส่งผลต่อการขัดขวางการทำงานของเจ้าหน้าที่หรือทำให้เกิดปัญหาอื่น ๆ ตามมาอีกมากมาย นอกจากนี้ยังส่งผลกระทบต่อระบบเศรษฐกิจ เนื่องจากปัญหาการละเมิดลิขสิทธิ์ทำให้เจ้าของผลิตภัณฑ์หรือเจ้าของลิขสิทธิ์เกิดความท้อแท้ในการพัฒนาสินค้า ผลิตภัณฑ์หรือนวัตกรรมต่าง ๆ รวมทั้งผู้ลงทุนขาดความเชื่อมั่นในผลิตภัณฑ์ และเป็นการสร้างภาพลักษณ์ที่ไม่ดีของประเทศต่อสายตาของนักลงทุนจากต่างประเทศซึ่งอาจทำให้ขาดความน่าเชื่อถือและไม่เกิดการลงทุน

สรุปผลและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations)

แนวทางการแก้ไข

 ประชาชน

- สร้างวัฒนธรรมการเคารพกฎหมาย (Culture of Lawfulness)
- การสร้างความตระหนักให้ประชาชนถึงความเข้าใจ และความสำคัญของการละเมิดลิขสิทธิ์
- สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนทราบ

 เจ้าหน้าที่รัฐ

- เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด
- สร้างจิตสำนึกแก่เจ้าหน้าที่เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
- ประชาสัมพันธ์กระบวนการทำงาน ผลการจับกุมดำเนินคดีให้ประชาชนได้รับรู้เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี

 ระบบ

- ควรมีขั้นตอนการปฏิบัติในการตรวจสอบว่าเป็นการกระทำความผิดก่อนที่จะตกลงเรื่องความเสียหาย
- ควรยกเลิกเรื่องการยอมความได้เพื่อตัดช่องทางการประทุพติมิชอบ
- การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
- หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการปราบปรามอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยอาจจะกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงมากขึ้น

สรุปผลและข้อเสนอแนะ (Conclusions and Recommendations) : โดยทางกลุ่มผู้ศึกษาได้ศึกษาและวิเคราะห์จนได้แนวทางการแก้ไขของปัญหาการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ จำแนกได้ ๓ ประเด็น ได้แก่

๑) *ประชาชน* โดยควรมีการสร้างวัฒนธรรมอันดีให้มีความเคารพกฎหมาย (Culture of Lawfulness) ในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อแก้ปัญหาที่ประชาชนเกิดความหวาดกลัวจากการที่อาจต้องถูกดำเนินคดีจากการถูกฟ้องไม่ว่าทางแพ่งและทางอาญาและมีความแคลงใจในอำนาจจับกุมของเจ้าพนักงานตำรวจและปัญหาเกี่ยวกับการที่ประชาชนไม่ยอมถูกจับกุมดำเนินคดีทั้งทางแพ่งและทางอาญา ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ด้านความมั่นคง ประเด็นการรักษาความสงบภายในประเทศ ในเรื่องการพัฒนาและเสริมสร้างคนในทุกภาคส่วนให้มีความเข้มแข็ง มีความพร้อมตระหนักในเรื่องความมั่นคงและมีส่วนร่วมในการแก้ไขปัญหา ตามกรณีศึกษาที่ ๑ กรณีกล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและเจ้าหน้าที่ทหารตรวจค้นบ้านโดยไม่ชอบด้วยกฎหมาย

อย่างไรก็ตาม ควรสร้างความตระหนักให้ประชาชนถึงความเข้าใจและความสำคัญของการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ และสร้างการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนทราบ เพื่อแก้ปัญหาเกี่ยวกับกรณีที่ประชาชนขาดความรู้และความเข้าใจและช่องทางการสื่อสารข้อกฎหมายเกี่ยวกับการจับกุมของพนักงานตำรวจในคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมายอย่างแท้จริง และประชาชนมีความต้องการอยากใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่มีราคาถูกกว่าสินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่ถูกต้องตามกฎหมาย ซึ่งสอดคล้องกับยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนาระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในเรื่องการบริหารราชการหรือการพัฒนากระบวนการภาครัฐในภาพรวม ทั้งเรื่องของระบบ กระบวนการและกฎหมายจนถึงเรื่องของกระบวนการยุติธรรม เน้นการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ และมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันในเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ และความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๒) **เจ้าหน้าที่รัฐ** ซึ่งเจ้าพนักงานตำรวจควรปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างเคร่งครัด สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศด้านกระบวนการยุติธรรม ในประเด็นการพัฒนากลไกการบังคับการตามกฎหมายอย่างเคร่งครัดเพื่อลดความเหลื่อมล้ำ การปรับปรุงระบบการสอบสวนคดีอาญา เพื่อให้มีการตรวจสอบและถ่วงดุลระหว่างพนักงานสอบสวนกับพนักงานอัยการอย่างเหมาะสม การพัฒนาระบบการสอบสวนเพื่อสร้างความเชื่อมั่นในการปฏิบัติหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และพนักงานอัยการ

อย่างไรก็ดี อาจสร้างจิตสำนึกที่ดีในการทำงานให้แก่เจ้าพนักงานตำรวจเพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต เพื่อแก้ปัญหาที่เจ้าพนักงานตำรวจไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนการจับกุมตามกฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ โดยทุจริต สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๓ การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ในประเด็นการมีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ควรมีกระบวนการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนและกระบวนการทำงานของพนักงานตำรวจ รวมทั้งผลการจับกุมดำเนินคดีของพนักงานตำรวจในทุกคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ให้ประชาชนได้รับรู้ อันเป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดีให้แก่องค์กรอีกด้วย เพื่อแก้ปัญหาที่เจ้าพนักงานตำรวจไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีที่ถูกต้องตามกฎหมายในความผิดเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ เจ้าพนักงานตำรวจถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ที่มิควรได้ หรือเป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่ และเจ้าหน้าที่ที่บังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างไม่เสมอภาคกัน มุ่งเน้นจับกุมดำเนินคดีกับผู้กระทำผิดรายย่อยเท่านั้น สอดคล้องกับแผนยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ ๒๐ ปี ยุทธศาสตร์ชาติด้านการปรับสมดุลและพัฒนา ระบบการบริหารจัดการภาครัฐ ในเรื่องการบริหารราชการหรือการพัฒนากระบวนการภาครัฐในภาพ รวมทั้งเรื่องของระบบ กระบวนการและกฎหมาย จนถึงเรื่องของกระบวนการยุติธรรม เน้นการทำงานที่มุ่งผลสัมฤทธิ์ และผลประโยชน์ส่วนรวม ตอบสนองความต้องการของประชาชน ได้อย่างสะดวก รวดเร็ว โปร่งใส กระบวนการยุติธรรมเป็นไปเพื่อประโยชน์ต่อส่วนรวมของประเทศ และมีตัวชี้วัดที่สอดคล้องกันในเรื่องความพึงพอใจของประชาชนต่อการให้บริการ ประสิทธิภาพของการบริการภาครัฐ และความเสมอภาคในกระบวนการยุติธรรม

๓) **ระบบการตรวจค้นของเจ้าหน้าที่รัฐ** ควรมีขั้นตอนการปฏิบัติงานในการตรวจสอบว่าเป็นการกระทำความผิดเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ก่อนที่จะมีการยอมความกัน เพื่อแก้ปัญหาที่ไม่มีระบบการตรวจสอบข้อมูลรายชื่อของเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้รับมอบอำนาจที่แท้จริงและเชื่อถือได้ สอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ ยุทธศาสตร์ที่ ๒ การสร้างความเป็นธรรมและลดความเหลื่อมล้ำในสังคม ที่เน้นการส่งเสริมและพัฒนากระบวนการใกล้เคียงระดับข้อพิพาททั้งทางอาญา ทางแพ่งและพาณิชย์ และทางปกครอง โดยการพัฒนากระบวนการยุติธรรมคดี

ทั้งนี้ ควรมีการยกเลิกกรณีการยอมความได้เพื่อตัดช่องทางการประหลาดมิชอบของเจ้าพนักงานตำรวจและผู้ที่เกี่ยวข้องกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อแก้ปัญหาคดีที่กฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญากรณีการละเมิดลิขสิทธิ์เปิดโอกาสให้มีการยอมความกันได้ ซึ่งทำให้ อาจเป็นช่องทางให้เกิดการเรียกรับผลประโยชน์กันได้ สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๓ การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ในประเด็นการมีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นแนวทางการพัฒนาประเทศที่สำคัญ โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๖ ที่มุ่งส่งเสริมสังคมสงบสุข ประชาชนทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม และมีสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบ

และครอบคลุมทุกระดับ มุ่งเน้นลดการทุจริตและการรับสินบนทุกรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญ สร้างหลักประกันว่า
 สาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศ
 และความตกลงระหว่างประเทศ และส่งเสริมบังคับใช้กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนา
 ที่ยั่งยืน

นอกจากนี้ ควรมีการออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายเกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทาง
 ปัญญาการละเมิดลิขสิทธิ์อย่างมีประสิทธิภาพและอย่างชัดเจนเป็นรูปธรรม เพื่อแก้ปัญหาคดีละเมิด
 ทรัพย์สินทางปัญญาการละเมิดลิขสิทธิ์ไม่มีกระบวนการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมยอมความกัน
 อย่างเป็นรูปธรรมที่เชื่อถือได้ สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๓ การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย
 ในประเด็นการมีกลไกส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

หน่วยงานของรัฐจะต้องมีการปราบปรามคดีที่เกี่ยวกับการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาการ
 การละเมิดลิขสิทธิ์อย่างจริงจังและต่อเนื่อง โดยอาจจะมีการกำหนดบทลงโทษที่รุนแรงและชัดเจนมากยิ่งขึ้น
 รวมถึงต้องมีการการจับกุมหรือเอาผิดกับผู้ซื้อหรือผู้บริโภคนำเข้าที่ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาการ
 การละเมิดลิขสิทธิ์ เพื่อแก้ปัญหาคดีเจ้าของลิขสิทธิ์ใช้กฎหมายเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่า
 ที่จะมุ่งเน้นการปราบปรามไม่ให้มีการละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาการละเมิด
 ลิขสิทธิ์ สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๓ การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ในประเด็นการมีกลไก
 ส่งเสริมการบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น ตามกรณีศึกษาที่ ๒ จากกรณีตัวแทนบริษัทลิขสิทธิ์
 การ์ตูนชื่อดังจับกุม ด.ญ. เอ (นามสมมติ) อายุ ๑๕ ปี ที่ทำกระหวดลายการ์ตูนขายหารายได้พิเศษ
 และอาจจะมีการพิจารณาจ่ายเงินรางวัลให้กับพนักงานสอบสวนเพื่อแก้ปัญหาคดีละเมิดลิขสิทธิ์ในคดี
 ละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาการละเมิดลิขสิทธิ์ รวมถึงควรมีการนำเทคโนโลยีมาใช้สำหรับข้อมูลในการ
 ตรวจสอบถึงเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้รับมอบอำนาจที่ต้องปฏิบัติตามกฎหมายอย่างเป็นรูปธรรม และสถาบัน
 การศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังจิตสำนึกในการเคารพสิทธิ
 ของผู้อื่น เพื่อแก้ปัญหาคดีเจ้าของลิขสิทธิ์ใช้กฎหมายเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเองมากกว่าที่จะมุ่งเน้น
 การปราบปรามไม่ให้มีการละเมิดกฎหมายเกี่ยวกับคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญาการละเมิดลิขสิทธิ์
 สอดคล้องกับแผนปฏิรูปประเทศ ด้านที่ ๓ การปฏิรูปประเทศด้านกฎหมาย ในประเด็นการมีกลไกส่งเสริม
 การบังคับใช้กฎหมายให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น และเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) เป็นแนวทางการพัฒนา
 ประเทศที่สำคัญ โดยเฉพาะเป้าหมายที่ ๑๖ ที่มุ่งส่งเสริมสังคมสงบสุข ประชาชนทุกคนเข้าถึงความยุติธรรม
 และมีสถาบันที่มีประสิทธิภาพ รับผิดชอบและครอบคลุมทุกระดับ มุ่งเน้นลดการทุจริตและการรับสินบน
 ทุกรูปแบบอย่างมีนัยสำคัญ สร้างหลักประกันว่าสาธารณชนสามารถเข้าถึงข้อมูลและมีการปกป้องเสรีภาพ
 ขั้นพื้นฐาน โดยเป็นไปตามกฎหมายภายในประเทศและความตกลงระหว่างประเทศ และส่งเสริมบังคับใช้
 กฎหมายและนโยบายที่ไม่เลือกปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

บรรณานุกรม (References)

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. (๒๕๖๒) สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายเดือนของสำนักงาน
ตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร. สืบค้น ๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๖๓. จาก

<https://www.ipthailand.go.th/th/>

กรมทรัพย์สินทางปัญญา. พระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. ๒๕๓๗. สืบค้น ๘ มีนาคม ๒๕๖๓. จาก

<http://www.ipthailand.go.th/th/>

บก.ปอศ. ประชาสัมพันธ์ เปิดทุกมิติ หมา (ย) นำจับ EP.๒ เช็กวิธีรับมือ! ทนเล่ห์มาเฟียรีดไถ ‘ลิขสิทธิ์’. สืบค้น
๘ มีนาคม ๒๕๖๓. จาก <https://www.thairath.co.th/content/๖๓๓๑๒๗>

สำนักงานกิจการยุติธรรม. (๒๕๖๒)(ร่าง) แผนแม่บทการบริหารงานยุติธรรมแห่งชาติ ฉบับที่ ๓ (พ.ศ.๒๕๖๒ -
๒๕๖๕)

สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ. (๒๕๖๑) รายงานผลการปฏิบัติงานคณะกรรมการ
สิทธิมนุษยชนแห่งชาติ ประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๑, หน้า ๕๒

ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์ (กลุ่มจามจุรี)

การละเมิดทรัพย์สิน
ทางปัญญา
มี 3 กรณี

1. การละเมิดเครื่องหมายทางการค้า
2. การละเมิดสิทธิบัตร
3. การละเมิดลิขสิทธิ์ ***ยอมความได้***

กรณีศึกษา (Case Study)

- 1 การตรวจค้นและจับกุมสินค้าที่ไม่ได้รับอนุญาตจากสำนักงานคณะกรรมการอาหารและยา กล่าวอ้างว่าเจ้าหน้าที่ตำรวจและทหารตรวจค้นบ้านโดยมิชอบ
- 2 การจับกุมสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์ เนื่องจากผู้รับมอบอำนาจแจ้งความให้จับกุม และมีการกล่าวอ้างว่ามีการข่มขู่ เรียกค่าเสียหาย

สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา พ.ศ. 2562

สถิติการปราบปรามการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญารายเดือน ของสำนักงานตำรวจแห่งชาติ กรมสอบสวนคดีพิเศษ และกรมศุลกากร ปี พ.ศ. 2562												
หน่วยงาน	เดือนกุมภาพันธ์		เดือนมีนาคม		เดือนเมษายน		เดือนพฤษภาคม		เดือนมิถุนายน		เดือนกรกฎาคม	
	คดี	ของกลาง ค.ย.	คดี	ของกลาง ค.ย.	คดี	ของกลาง ค.ย.	คดี	ของกลาง ค.ย.	คดี	ของกลาง ค.ย.	คดี	ของกลาง ค.ย.
1 สำนักงานตำรวจแห่งชาติ (ตำรวจสอบสวนกลาง, ตำรวจภูธร ภาค 1-9, ศูนย์ปฏิบัติการตำรวจจังหวัดชายแดนภาคใต้ (ศตจ.))												
จับกุม/อายัด	226	36,997	218	109,719	201	53,960	158	15,071	417	27,127	146	18,385
พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	163	6,614	184	3,519	202	3,483	137	11,552	198	3,789	195	6,453
พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	0	0	1	3	0	0	0	0	4	268	0	0
รวม	389	43,611	403	113,241	403	57,443	295	26,623	619	31,184	341	24,838
2 กรมสอบสวนคดีพิเศษ												
จับกุม/อายัด	0	0	0	0	0	0	1	25,450	0	0	1	408,986
พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
พ.ร.บ. ลิขสิทธิ์	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
รวม	0	0	0	0	0	0	1	25,450	0	0	1	408,986
3 กรมศุลกากร												
จับกุม/อายัด	76	163,157	72	24,393	128	96,228	87	15,585	101	15,995	84	24,511
รวม/โดยเฉลี่ย	465	206,768	475	137,634	531	153,671	383	67,658	720	47,179	426	458,355

ที่มา : กรมทรัพย์สินทางปัญญา

ความเชื่อมั่นของประชาชน

ความสามารถ
และสมรรถนะ

ความซื่อสัตย์
ซื่อตรง

ความไว้วางใจ
พึงพาได้

การเปิดเผย
ตรงไปตรงมา

การใช้อำนาจ

ความพึงพอใจ

ที่มา : รายงานสถานการณ์ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม

ความเชื่อมั่นของประชาชนต่อกระบวนการจับกุมคดีละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา : กรณีการละเมิดลิขสิทธิ์

สาเหตุ (Causes)

- ประชาชน**
- เกิดความหวาดกลัว/ไม่กล้าถูกจับกุม
 - การรับรู้/ความเข้าใจ และช่องทางในการสื่อสารข้อกฎหมาย
 - ประชาชนขาดความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์
 - ประชาชนมีความต้องการอยากใช้สินค้าที่มีลิขสิทธิ์ที่มีราคาถูก

- เจ้าหน้าที่**
- เจ้าหน้าที่ไม่ปฏิบัติตามขั้นตอนตามกฎหมาย โดยทุจริต
 - เจ้าหน้าที่ไม่มีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับการดำเนินคดีเกี่ยวกับการละเมิดลิขสิทธิ์
 - เจ้าหน้าที่ถูกใช้เป็นเครื่องมือในการหาผลประโยชน์ หรือเป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่
 - เจ้าหน้าที่บังคับใช้กฎหมายอย่างไม่เสมอภาค

- ระบบ**
- ไม่มีระบบการตรวจสอบข้อมูลเจ้าของลิขสิทธิ์หรือผู้รับมอบอำนาจ
 - กฎหมายเปิดโอกาสให้มีการยอมความ อาจเป็นช่องทางให้เกิดการเรียกรับผลประโยชน์ได้
 - ไม่มีกระบวนการไกล่เกลี่ยหรือประนีประนอมอย่างเป็นรูปธรรม
 - เจ้าของลิขสิทธิ์ใช้กฎหมายเพื่อหาผลประโยชน์ให้กับตนเอง มากกว่าที่จะมุ่งเน้นการปราบปรามไม่ให้มีการละเมิดกฎหมาย

ผลกระทบ (Consequences)

- ประชาชน**
- ถูกแกล้งจับกุม
 - ยอมเสียเงินและค่าใช้จ่ายเพื่อแลกกับการไม่ถูกจับกุม
 - ถูกจำกัด/สูญเสียช่องทางในการประกอบอาชีพ
 - ต่อต้านและไม่ให้ความร่วมมือกับเจ้าหน้าที่
 - สูญเสียทรัพย์สิน

- เจ้าหน้าที่**
- เป็นช่องทางในการหาผลประโยชน์ของเจ้าหน้าที่/เสี่ยงต่อการถูกดำเนินคดี
 - เสียภาพลักษณ์ของเจ้าหน้าที่
 - เสียเวลาในการทำคดีเพราะสุดท้ายก็ยอมความกัน รวมทั้งทำให้งานอื่นค้าง
 - ประชาชนขาดความมั่นใจในการทำงานของเจ้าหน้าที่

- ระบบ**
- มีผลกระทบต่อเศรษฐกิจ เนื่องจากขาดความเชื่อมั่นในการลงทุนของเจ้าของผลิตภัณฑ์
 - สังคมไม่พัฒนา เนื่องจากขาดแรงจูงใจในการคิดและพัฒนานวัตกรรมใหม่ ๆ หรือผลิตภัณฑ์ใหม่ ๆ
 - กระบวนการยุติธรรมมีประสิทธิภาพน้อยลง

แนวทางการแก้ไข (Conclusions and Recommendations)

- ประชาชน**
- สร้างวัฒนธรรมการเคารพกฎหมาย (Culture of Lawfulness)
 - การสร้างความตระหนักให้ประชาชนถึงความเข้าใจ และความสำคัญของการละเมิดลิขสิทธิ์
 - สร้างการรับรู้เกี่ยวกับการปฏิบัติหน้าที่ของเจ้าหน้าที่ให้ประชาชนทราบ

- เจ้าหน้าที่**
- เจ้าหน้าที่ควรปฏิบัติตามกฎหมายที่เกี่ยวข้องอย่างเคร่งครัด
 - สร้างจิตสำนึกแก่เจ้าหน้าที่ เพื่อให้ปฏิบัติหน้าที่ด้วยความซื่อสัตย์ สุจริต
 - ประชาสัมพันธ์กระบวนการทำงาน ผลการจับกุมดำเนินคดีให้ประชาชนได้รับรู้เป็นการส่งเสริมภาพลักษณ์ที่ดี

- ระบบ**
- ควรมีขั้นตอนการปฏิบัติในการตรวจสอบว่าเป็นการกระทำความผิดก่อนที่จะตกลงเรื่องความเสียหาย
 - ควรยกเลิกเรื่องการยอมความได้เพื่อตัดช่องทางการประทุพผิชอบ
 - การออกกฎหมายและการบังคับใช้กฎหมายอย่างมีประสิทธิภาพ
 - ต้องมีการปราบปรามอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง โดยอาจจะกำหนดโทษรุนแรงมากขึ้น
 - ต้องมีมาตรการจับกุมหรือเอาผิดกับผู้ซื้อหรือผู้รู้โกศลสินค้าละเมิดลิขสิทธิ์
 - อาจจะมีการพิจารณาจ่ายเงินรางวัลให้กับพนักงานสอบสวนเพื่อแก้ปัญหาการเรียกรับผลประโยชน์
 - การนำเทคโนโลยีเกี่ยวกับการตรวจสอบถึงเจ้าของลิขสิทธิ์และผู้รับมอบอำนาจ
 - สถาบันการศึกษาควรให้ความสำคัญกับการสอนเรื่องคุณธรรม จริยธรรม และการปลูกฝังจิตสำนึกในการเคารพสิทธิของผู้อื่น

ภาคผนวก ก.
(รายชื่อสมาชิกภายในกลุ่ม)

ลำดับ	ชื่อ - สกุล	ตำแหน่ง - สังกัด
๑.	นายอรรถโกวิท ชาวเหนือ (หัวหน้ากลุ่ม)	ผู้อำนวยการสำนักงานบังคับคดีจังหวัดปัตตานี กรมบังคับคดี
๒.	นางสาวจิรฉัตร ศรีอินทร์	ผู้อำนวยการกองยุทธศาสตร์และแผนงาน กรมพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน
๓.	นายณัฐวิทย์ ขอบอิสระ	อัยการประจำสำนักงานอัยการสูงสุด สำนักงานอัยการพิเศษ ฝ่ายคดีค้ามนุษย์ ๒ สำนักงานคดีค้ามนุษย์ สำนักงานอัยการสูงสุด
๔.	นางประทุมกร นนทีธีระสวัสดิ์	นักทรัพยากรบุคคลชำนาญการพิเศษ กองนโยบายและประสานแผนกระบวนการยุติธรรม สำนักงานกิจการยุติธรรม
๕.	รองศาสตราจารย์ ดร.พรเพ็ญ ไตรพงษ์	อาจารย์ประจำหลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต โรงเรียนกฎหมายและการเมือง มหาวิทยาลัยสวนดุสิต
๖.	ร้อยตำรวจโท ภาณุภ เพ็ชรรุ่ง	ผู้อำนวยการส่วนอำนวยการคดี กองคดีทรัพย์สินทางปัญญา กรมสอบสวนคดีพิเศษ
๗.	นางสาวภูษณิศ ทับทิมทอง	กรรมการผู้จัดการ บริษัท ภูรพี ลอว์ จำกัด
๘.	นายภัทรกร การะพิมพ์	นิติกรอาวุโส สำนักงานความร่วมมือพัฒนาเศรษฐกิจกับประเทศเพื่อนบ้าน (องค์กรมหาชน) กระทรวงการคลัง
๙.	นางสาวสายสมร ทองมหา	นักวิชาการตรวจสอบภายในชำนาญการพิเศษ หน่วยตรวจสอบภายใน สำนักงานคณะกรรมการสิทธิมนุษยชนแห่งชาติ
๑๐.	พันตำรวจโท อรรถพล อินทะนิน	ผู้อำนวยการส่วนสืบสวนทางการเงิน กองข่าวกองทางการเงิน สำนักงานป้องกันและปราบปรามการฟอกเงิน
๑๑.	นายอรรถวุฒิ รัตนสุภา	ผู้อำนวยการกลุ่มงานคดี ๒ สำนักคดี ๑ สำนักงานศาลรัฐธรรมนูญ